

Årsmelding KABB 2023

Innledning

2023 ble et historisk år for KABB. Da markerte vi at det var 90 år siden organisasjonen så dagens lys. Siden 1933 har KABB, Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte, drevet et likestillings- og inkluderingsarbeid som har vokst seg større med årene. Det startet med et ønske om tilgang og tilrettelegging av kristen litteratur, blader og informasjon, og mulighet til å samles til tilrettelagte samlinger med kristent fundament for blinde og svaksynte. Siden har også folk med dysleksi og andre leseutfordringer fått sin plass i KABB.

KABB har vokst og utviklet seg, og levert verdifulle og viktige tjenester til mange tusen mennesker gjennom årenes løp. Mange har også hatt sitt daglige arbeid i KABB.

10. november 2023 ble vi hedret med den nasjonale Diakoniprisen 2023. Dette er en anerkjennelse av den langvarige og nødvendig kampen for funksjonshemmedes rett til å utøve sin tro og oppnå likeverdig tilhørighet og deltakelse i kirke- og kristenliv, som KABB har stått i. Diakoniprisen deles ut av Stiftelsen Crux, Diakonhjemmet, Kirkerådet, MF Vitenskapelige høyskole og VID vitenskapelige høyskole.

Nå står KABB ved et veiskille og på terskelen til nye utfordringer og muligheter. KABBhuset er solgt og organisasjonen forlater Askim for å flytte inn i kontorfellesskap i Oslo sammen med ulike kirkelige og kristne organisasjoner og etater.

2023 har vært preget av flere viktige valg for KABB. Disse kommer som følge av strategiplanen for inneværende periode:

- Eiendommen i Skogveien 22 er solgt, hovedkontoret flyttes.
- Landsstyret har fulgt opp generalforsamlingens planer ved å gjennomgå alle sider av organisasjonen og definere hva som skal være vår kjernevirksomhet. Dette har ført til endringer i tallet på ansatte.
- Det er laget planer og rammer for å styrke og utvikle vår kunnskap og kompetanse innen synstap og leseutfordringer i organisasjonen og blant våre ansatte, slik at KABB er bedre rustet for fremtiden.
- Lydbokproduksjonen er satt ut til eksterne samarbeidspartnere, men KABB har fremdeles regien og full kontroll for hvilke bøker som skal produseres.
- KABB har tatt i bruk ny digital teknologi for innlesning og produksjon av blader og aviser.

- KABB har ansatt organisasjonsrådgiver for å styrke oppfølging og utvikling av lokalforeningene våre.
- Organisasjonens rammebetingelser og posisjon er styrket i forhold til Den norske kirke. KABB har vært en aktiv bidragsyter til at det er etablert et råd for personer med funksjonsnedsettelse og at kirkemøtet har fattet vedtak om «Likeverdig, tilgjengelighet og tilhørighet» for mennesker med funksjonsnedsettelse.

1. Interessepolitisk arbeid

KABB er en interesseorganisasjon som arbeider for at personer med synsnedsettelse, lesevansker og/eller dysleksi skal ha like rettigheter til trosutøvelse, deltakelse og inkludering i kristne trossamfunn og samfunnsmessig deltakelse.

KABB hadde pr 31.12. 2023 kontakt med 2029 personer som lever med ulike funksjonsnedsettelse knyttet til synstap og leseutfordringer.

Statistikken forteller oss av 15-18 prosent av Norges befolkning lever med ulike funksjonsnedsettelse, det betyr at vi finner det samme prosenttallet i de kristne trossamfunnene. Om lag 630.000 medlemmer i Den norske kirke lever med funksjonsnedsettelse, av disse har 210.000 ulike synstap. I tillegg kommer dyslektikere og lesevansker med cirka 8 prosent av befolkningen, tallet er trolig høyere.

KABB hadde 582 personer som betalende medlemmer pr. 31.12.2023 (563 i 2022). Antallet betalende medlemmer påvirker driftsstøtten direkte. KABB holder kontakt med medlemmene sine via podkasten KABBpod som sendes ut 8 ganger pr år, epost, SMS, nettsidene www.kabb.no , bibliotektilbudet vårt, tre lokalforeninger, kurs, leirer og arrangementer.

Funksjonshemmede ekskluderes

KABB jobber målbevisst for å gjøre de kristne trossamfunnene og samfunnet generelt oppmerksomme på at mennesker med funksjonsnedsettelse ekskluderes i kirkelige og kristne fellesskap. Dette skjer ofte ved at:

- informasjon ikke er tilgjengelig.
- lokaler og møteplasser er dårlig tilrettelagt.
- menighetens ansatte og frivillige mangler kunnskap om hvordan en skal møte personer med funksjonsnedsettelse.
- arbeidet med å gjøre kirkene mer tilgjengelige prioriteres ikke når tilbud og tjenester planlegges.
- personer med funksjonsnedsettelse er ikke representert i styrende organer og når beslutninger tas.
- viktige felleskapsressurser som salme- og sangbøker er ikke tilrettelagt.

- trosopplæring og annet materiell er sjelden eller aldri tilrettelagt.

Et nytt grunnlag for likeverd og inkludering

KABB har de siste årene jobbet aktivt med å styrke synshemmedes og personer med lesevansker sin rett til å utøve sin tro og delta i kirkesamfunnene spesielt, og funksjonshemmedes rettigheter generelt.

Vi har fulgt og deltatt i diskusjoner og utredninger om demokratisk deltakelse og representasjon i Den norske kirke. Vi har skrevet artikler, intervjuet folk og drevet et omfattende og aktivt lobbyarbeid, deltatt på møter og snakket med sentrale personer om temaet.

KABB mener at det bør være representasjon også for andre funksjonsnedsettelse enn hørselstap på Kirkemøtet, som er Den norske kirkes øverste organ. KABB respekterer og forstår at Døvekirken er i en særstilling da den er et prosti innen Den norske kirke og en del av kirkesamfunnet. Men mennesker med funksjonsnedsettelse er Den norske kirkes største minoritet og bør på generelt grunnlag ha en tydelig stemme på Kirkemøtet som ofte kalles kirkens storting.

Kirkemøtet 2023 vedtok grunnleggende og viktige prinsipper for funksjonshemmedes tilhørighet og deltakelse i kirkesamfunnet. KABB deltok aktivt i forkant og under kirkemøtet og gjennomførte blant annet tilrettelegging av åpningsgudstjeneste med stor- og punktskrift, og digital tilrettelegging via appen iKirken i samarbeid med Vitec Agrando. KABB deltok også på komitehøring under forhandlingene.

Kirkemøtet gjorde et eget vedtak i saken «Likeverd, inkludering og tilgjengelighet i Den norske kirke» og her kan vi blant annet lese:

«Den norske kirke skal være en kirke for alle. Alle kirkens medlemmer skal ha mulighet til å delta og hører til i kirkens fellesskap. Den norske kirke skal bidra til økt likestilling og deltakelse av mennesker med funksjonshemming. Den norske kirke skal innfri likestillings- og diskrimineringsloven.»

Synstolking av kirkelige handlinger

Gudstjenester, kirkelige handlinger og kristne arrangementer blir ofte veldig visuelle. I kirkerommet er symboler og arkitektur viktige i formidlingen av evangeliet. Personer som lever med synstap, går ofte glipp av dette og det har vært lite bevissthet på dette feltet. I tillegg kommer alt det visuelle som ligger i seremonier knyttet til dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelser. KABB har fått midler fra Kirkerådet til å etablere et prosjekt som skal se på hvordan kirken kan bli bedre tilrettelagt når det gjelder synstolking. Prosjektet hadde sin oppstart i november 2023 og har Asker kirkelige fellesråd som samarbeidspartner.

Inkludering på tvers

Våren 2023 ble KABB invitert inn i en arbeidsgruppe som jobber med det kirkelige grunnlagsdokumentet «The gift of beeing». Dokumentet er behandlet og vedtatt i Kirkenes Verdensråd og skal legges til grunn for alle kirkesamfunn og menigheter som er tilsluttet denne organisasjonen. Dette er et tverrkirkelig dokument som beskriver hvordan kirker og kristne miljøer skal møte mennesker og kirkemedlemmer med funksjonsnedsettelse. Arbeidsgruppen består av Norges Kristne Råd, Kirkerådet, K-Stud og KABB. Dokumentet får en ny norsk oversettelse, det skal lages undervisningsmateriell og tilrettelegges. Dokumentet skal lanseres inn mot alle menigheter i Den norske kirke og frikirkelig sammenheng.

Tilgang til KABBs tilbud for andre funksjonshemmede

Innen den norske kirke drives et eget tilbud for mennesker med utviklingshemming. Mer enn 200 grupper er i aktivitet. KABB har etablert dialog og deltatt på flere Helkonferanser med informasjon, råd og faglige innspill. Blant utviklingshemmede finnes det også mennesker med synstap, lese- og skriveproblemer. KABB har gjort og vil fortsette å gjøre flere av sine tilbud tilgjengelige for denne målgruppen. Dette skjer blant annet i dialog med inkluderingsrådgiverne i Den norske kirke og Tro og lysbevegelsen.

Bibel på samisk

I samarbeid med Bibelselskapet har vi lest inn og slutført hele Bibelen på nordsamisk. Arbeidet har pågått i to år. Denne bibelutgaven er den første innlesningen av en samisk bibel på lyd. Bibelen er tilgjengelig for salg via KABB, den kan lånes i lydbiblioteket vårt og formidles også av Bibelselskapet internasjonalt. Dette er et viktig rettighetsgjennombrudd for nordsamisk språklige med synstap eller lesevansker. Det er også en viktig språkpolitisk seier som bidrar til å styrke det samiske språket og gjøre det lettere for syns- og lesehemmede med samisk bakgrunn å få tilgang på Guds ord og trosopplæring.

Flere tilrettelagte aviser styrker demokratisk deltakelse

KABB har siden våren 2020 lest inn dagsavisen Vårt Land på lyd med menneskelig stemme. Dette har vært en viktig, men krevende produksjon som ble mulig med midler fra Stiftelsen Dam. Våren 2023 fikk vi også avisen Dagen på plass. Personer med synstap og lesevansker kan nå lese de to største dagsavisene innenfor Kirke- og Kristen Norge. Det styrker muligheten for å kunne følge med å delta i debatter og demokratiske beslutningsprosesser i kirke- og kristenliv.

2. Tilbud og tjenester

Diakoni

KABB er en diakonal interesseorganisasjon som hver dag jobber for personer med synsnedsettelse, dysleksi og/eller lesevansker sine rettigheter innen kirke og kristenliv spesielt, og i samfunnet generelt.

Vårt mål er å bidra til at mennesker med funksjonsnedsettelser får mulighet til å utøve sin tro og være del av et kristent fellesskap på lik linje med alle andre.

Vår tilnærming handler om å møte målgruppene våre og spørre hva KABB kan gjøre for deg/dere?

KABB har en organisasjonsdiakon som har det faglige ansvaret for diakonien. KABBs diakon har i 2023 jobbet særlig med:

- Gjennomføring av kortreist-prosjektet der KABB har besøkt ulike steder med forestillingen «Mitt Narnia», finansiert av Stiftelsen Dam.
- Videreutvikling og drift av nettsamlingene «Lunsj med diakonen» og «Tekstverkstedet» for personer med synstap og leseutfordringer.
- Planlegging og gjennomføring av pilegrimsvandring 2023 fra Stiklestad til Trondheim med totalt 29 deltakere og ledsagere.
- Oppfølging og samtaler med enkeltpersoner som ber om det, knyttet til inkluderingsarbeid og rådgivning i kirke og menighet. Dette har vært samtaler på tomannshånd, og ledsagertjenester til ulike arrangementer og kurs.
- Oppfølging og videreutvikling av e-læringskurset 100%MED om hvordan kirken kan møte mennesker med funksjonsnedsettelser. Dette kurset er laget for seende ansatte og frivillige i kirke og kristenliv. Pr 31.12. 2023 har mer enn 150 personer gjennomført kurset.
- KABBs diakon er sentral i planlegging og gjennomføring av digitale kurs og samlinger i produksjon av innhold til podkaster, råd og innspill om bøker til innlesning.
- Diakonen deltar også med informasjon på Trosopplæringskonferansen og undervisning i menigheter og kirkelige utdanningsinstitusjoner.
- Et prøveprosjekt med en tilrettelagt rekreasjonsuke for synshemmede på Institutt for sjelesorg Modum bad, finansiert av Stiftelsen Dam.

Biblioteket

2023 ble et merkeår i for lydbiblioteket vårt. Endelig kan alle lånerne låne KABB sine bøker. Kravet om å registrere seg i vårt boklånerregister er tatt bort etter at NLB og KABB ble enige om å fjerne en digital sperre mellom de to bibliotekene.

Synshemmede eller personer med leseutfordringer som ikke kjenner KABB sitt

arbeid kan nå fritt låne våre bøker. I 2022 opererte vi med 2239 lånere, ved overgangen til 2024 har i praksis utrolige 130.000 lånere tilgang til KABB sine tilrettelagte bøker, blader, aviser og podkaster. KABB-lånere får tilbud om nyhetsbrev og BokPod.

Vi i KABB er privilegert og nyter høy tillit både hos NLB, Nasjonalbiblioteket og kulturdepartementet. KABB kan produsere og legge inn alle de bøkene vi ønsker uten noe krav om godkjenning hos Nasjonalbiblioteket.

Etter at det ble åpnet for utlån på tvers, er tallene i en periode vanskeligere å hente ut. Vi antar vi hadde et utlån på 43.963 bøker i 2023, men her er vi litt usikre. Det ble produsert 50 nye lydbøker.

Kunstige stemmer i blader og aviser

Innlesning har en høy kostnad. Derfor har KABB lagt over alle sine blader og magasiner som vi tilrettelegger for andre, til talesyntese. Vi mener dette er forsvarlig da tidsskrifter og aviser er bruk og kast, og har kortere levetid enn bøker. Å lese inn disse med menneskelig stemme er ikke riktig bruk av ressursene.

Tilbakemeldinger tyder på at folk er stort sett fornøyd med talesyntesene. KABB vil også spare penger på dette og kan bruke mer ressurser til å lese inn gode bøker med menneskestemme.

Vi er på et tidlig stadium md talesyntese. Kunstig intelligens vil styrke stemmematerialet betraktelig og muligens gi oss flere stemmer å velge i. Det vil være aktuelt å tilby enkelte bøker med talesyntese dersom det er svært spesielle og smale produksjoner. KABB ønsker også å utvide antallet e-bøker.

Alle talesynteseproduksjoner er satt opp i Daisy slik at leser får en innholdsfortegnelse å orientere seg etter. Disse digitale utgavene spilles av på samme måte som lydbøker med menneskelig stemme.

KABB har 648 abonnenter på sine aviser og tidsskrifter. Avisene Vårt Land og Dagen er størst med 151 og 83 abonnenter. Til sammen tilrettelegger vi 28 blader, tidsskrifter og aviser. Dette er gledelige og inspirerende tall. Vi tolker dem som at synshemmede og personer med leseutfordringer vil holde seg orientert og oppdatert om hva som skjer i kirke- og kristenliv.

Etter at alle våre aviser og blader gikk over til talesyntese har vi redusert antallet innlesere og arbeidsoppgavene innen produksjon er kraftig redusert for KABBstaben.

Økt kvalitet i alle ledd

For at KABB skal få levere sine tilrettelagte lydprodukter gjennom Nasjonalbibliotekets utlånsordninger og NLB (Norsk lyd og blindeskriftbibliotek)

kreves det god kvalitet i alle ledd. Vi må bare erkjenne at kvaliteten på mange av KABB-lydbøkene ikke er god nok, målt med dagens standarder. Årsaken er primært at den generelle lydbokkvaliteten har økt kraftig. Bedre teknisk utstyr og et økende kommersielt strømmemarked har løftet kvalitetskravet. Tidligere var målet å lese inn flest mulig titler for minst mulig penger, uten å legge vekt på kvalitet og holdbarhet.

Den tekniske kvaliteten på innlesningen og kompleksiteten rundt dette er også i endring. KABB må sikre seg på dette feltet og landsstyret gikk i 2023 inn for at KABB skal gjøre avtaler med et eksternt lydbokproduksjonsmiljø når KABB flytter ut av sine gamle produksjonslokaler og studio.

Ny utlånsplattform for lydbøker

KABB har vært involvert i utviklingen av en ny og etterlengtet utlånsplattform for lydbøker i Norge. Plattformen skal bli mer brukerorientert og kan automatisere utlån og utvalg mer presist for låneren. Vi vil også få bedre statistikk og tall knyttet til selve utlånet. Vi vil få et bedre rapporteringsverktøy og sterkere mulighet til å kommunisere og markedsføre KABB-bøker bedre. Den nye plattformen lanseres i 2024.

Offentlig støtte

Den årlige støtten til biblioteket KABB driver ble for 2023 på 3,83 millioner kroner. KABB søker hvert år om et større beløp med begrunnelse i økt aktivitet og økte kostnader. Tilskuddsordningen ble omgjort i 2020 slik at vi i dag er plassert under Nasjonalbiblioteket og mottar støtte via kap. 326 post 80 Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket.

Storskriftbladet Livet

Livet er det eneste storskriftbladet med kristent innhold som trykkes på papir i Norge. Bladet trykkes også i punktskrift. Det kommer 10 ganger pr år. Livet henter innhold fra ulike blader og tidsskrifter, og trykkes i forstørret skrift slik at svaksynte med god nok synsrest og dyslektikere kan lese på egenhånd.

Bladet fikk ny design i 2022 og har i dag totalt 85 abonnenter. I tillegg har bladet 5 punktlesere. Antall abonnenter er fallende.

3. Arenaer for trosfelleskap og livserfaring

I årsmeldingen for 2023 samler vi både de fysiske og de digitale arrangementene under samme avsnitt. Totalt har vi gjennomført 61 fysiske og digitale arrangementer og samlinger i 2023.

Dette er viktige møteplasser for personer med synsnedsettelse, lesevansker og/eller dysleksi. Mange opplever å være alene med sine livs- og troserfaringer. Å dele disse i møte med andre i samme situasjon er viktig, enten det er digitalt eller ansikt til ansikt.

Undersøkelser viser at synshemmede opplever mer ensomhet enn andre. Kontakten med andre begrenses fordi et synstap også gir begrensninger i å reise og bevege seg på ukjente steder. Mange er avhengig av ledsagerhjelp eller annen bistand.

Avslutning av kortreistprosjektet

I løpet av våren 2023 har alle lokalforeninger i KABB og byene Bergen, Sandefjord, Hamar, Stavanger og Trondheim hatt besøk av KABB opp til to ganger gjennom prosjektet. Det startet under koronapandemien i 2021 som et tiltak støttet av Stiftelsen Dam

Første runde dreide seg mye om å tilby tilrettelagte aktiviteter under strenge koronarestriksjoner. Andre runde har hatt mer fokus på oppstart og videre utvikling av lokale arenaer. Her hadde vi også med oss Hege Finnset Eidseter og Kurt Ove Mæland som fremførte forestillingen «Mitt Narnia», som de selv har utviklet i samarbeid med regissør Helga Samset og Frank Tangen.

Gjennom KABB kortreist har vi knyttet mange nye kontakter. KABB kortreist har vært en viktig lyttepost for KABB, vi har:

- kommet i kontakt og dialog med nye og gamle KABBvenner.
- gitt tilbud om inspirerende og spennende samlinger der mennesker i samme livssituasjon får møte hverandre, dele erfaringer og knytte nye relasjoner.
- utviklet og bygget merkevaren KABB
- drevet interessepolitisk arbeid
- hentet kunnskap og informasjon om hvilke behov synshemmede og personer med leseutfordringer har i møte med kirke- og kristenliv.
- fått mange nye ideer og sett mulighet for alternative måter å utvikle lokale arenaer.
- fått vår egen teaterforestilling, «Mitt Narnia» om syns-tematikk og det å vokse opp med funksjonsnedsettelse.
- møtt om lag 400 personer gjennom samlingene og forestillingene.

Deltakelse på fortellerfestivalen

Forestillingen «Mitt Narnia» ble invitert til å delta på Fortellerfestivalen i Oslo. Festivalen er årlig og internasjonal og regnes som en av de viktigste arenaer for fortellerkunsten her til lands. KABB takket ja og forestillingen fikk svært god mottakelse da den hadde sin gjesteopptreden.

Reunion KABBhuset

En del synshemmede som var unge på 1990-tallet har gjennom årene vært på KABBhuset på ulike samlinger og treff. Vi inviterte til «siste natt i KABBhuset», 17.-19. februar, fordi huset skal selges. 18 synshemmede deltok, flere hadde ikke hatt kontakt på mange år. Gamle medarbeidere var også invitert. Det ble en helg full av gode KABBminner.

Synstolket og sanselig

I samarbeid med vår egen lokalforening i Agder arrangert vi tre tilrettelagte konserter/kulturarrangementer våren 2023, i Kristiansand Domkirke. Først ute var Wolfgang Plagge, i januar. Ulf Nilsen og Georg Reiss var på plass i mars og 23. april var det «Mitt Narnia» med Kurt Ove Mæland og Hege Finnset Eidseter. Alle arrangementer hadde program og informasjon i stor- og punktskrift. Arrangementene ble bredt markedsført og hadde godt besøk. Målet med prosjektet var å gi tilbud tilrettelagte arrangementer med synstolking i Kristiansand og Agder, og å skape nye aktiviteter og kontaktflater for lokalforeningen. Arrangementene ble sponset av lokale aktører og KABB, og samarbeidet også med Blå Kors og Kristiansand domkirke. Det var et flott og nyskapende opplegg.

Tilrettelagt rekreasjon for synshemmede på Modum

Organisasjonsdiakon Hilde Løwén Grumstad og 9 synshemmede deltakere deltok på rekreasjonsopphold til på Institutt for sjelesorg vinteren 2023. Instituttet stilte med vertskap og ledsagere. Samlingen varte ei uke og la vekt på samtale, gode fellesskapsopplevelser, ro og tidebønner. Arrangementet ble mulig med rest-midler etter koronastøtte fra Stiftelsen Dam til lavterskeltilbudet «Snakk om det» som vi kjørte i 2022.

Organisasjonskurs

På forsommeren inviterte vi KABB styrene i våre tre lokalforeninger og andre interesserte, til organisasjonskurs på Danvik folkehøgskole i Drammen. Landsstyrets medlemmer var også med og samlingen hadde totalt 30 deltakere og ledsagere. Tema var hvordan vi kan utvikle gode og interessante lokale og regionale tilbud til våre medlemmer. Ulike erfaringer ble presentert og flere workshops ble gjennomført. Arrangementet mottok tilretteleggingstilskudd fra K-Stud.

Pilegrimsvandring fra Stiklestad til Nidarosdomen

29 deltakere og ledsagere deltok på vår andre tilrettelagte pilegrimsvandring. Fire av deltakerne og ledsagerne var svenske. Vandringen gikk over 100 kilometer og var en sterk opplevelse. Vi overnattet færre steder denne gangen fordi vi hadde erfaringer med at det ble krevende for en del synshemmede å pakke opp og ned hver dag. Vi hadde også med oss skuespilleren Hildegunn Eggen som forteller og vår erfarne pilegrimsprest Kjartan Bergslid ledet vandringen.

Vi tror tilrettelagte pilegrimsvandring har særlig appell til våre målgrupper fordi den som vandrer blir inkludert og en del av et litt saktegående stort og lite fellesskap. Du blir en del av ei gruppe ulike mennesker som bærer med seg mange av de samme referanserammene fra livet som deg selv, som lever sammen i en lukket boble med sterke og unike opplevelser og felles utfordringer. Pilegrimens verden er liten og håndterlig, dette er noe de fleste kan mestre og etter hvert kan få grep på. Samtidig får du bistand og kan bistå, og bidra sammen med andre slik at gruppen og enkeltpersonene når sine mål underveis. Og i tillegg tar du som vandrer del i en nesten endeløs rekke vandrere som har gått til Hellige Olavs grav gjennom historien.

Vandringen mottok avgjørende økonomisk støtte fra Stiftelsen Dam, etter avslag fra Bufdir. Uten støtten fra Dam ville det ikke vært mulig å tilby en slik vandring fordi det krever at vi subsidierer alle kostnader til ledsagere. En pilegrimsvandring for synshemmede er helt avhengig av ledsagere.

Lansering av lyrikkbok

KABB har mange flinke folk på laget. Derfor stilte vi opp og arrangerte lansering av synshemmede Heidi Halvorsens andre lyrikkbok. Halvorsen er populær blant både synshemmede og folk flest. Hun har en egen evne til å sette ord på erfaringer og opplevelser med å leve med synstap og funksjonsnedsettelse. Arrangementet fant sted i slutten av september og samlet 120 personer, som også fikk informasjon om KABBs arbeid.

KABB 90 år – lokale markeringer

Landsstyret utfordret lokalforeningene til å markere at organisasjonen var 90 år i 2023. Poenget var å flytte markeringen ut der hvor KABB sine medlemmer og brukere lever og bor. Foreningene fikk økonomiske bidrag til dette. Oslo og omegn forening av KABB valgte å tilby medlemmene sine en tur til sangeren og musikeren Gunnar Ajer på Lunde i Telemark, som selv er synshemmet, for å delta på «Låvesang». Agder forening av KABB inviterte til bursdagsfest med taler og besøk av Kristiansands varaordfører og KABBs generalsekretær.

Nettsamlinger

Under pandemien var nettsamlinger og videokonferanser populært, siden har interessen dabbet noe av. KABB har satset på sine faste nettsamlinger som «Lunsj med diakon» og «Tekstverkstedet». Begge har en krets av personer som pleier å være faste. Det er 6 – 12 mennesker som deltar på disse samlingene som ledes av diakonen. Tekstverkstedet har også vært forsterket av teologer og bidragsytere. Det avholdt 7 tekstverksteder og 15 lunsjsamlinger i 2023.

I tillegg har det vært arrangert 8 nettmøter med ulike møter med synshemmede, debatt om KABBs fremtid, synstolking i kirken, salmebok for alle og helbredelsesproblematikk.

4. Spesielle prosjekter og aktiviteter i 2023

Hacking og løsepengevirus

I februar 2023 ble KABB utsatt for et omfattende data-angrep. Alle lokalt lagrede data ble «låst ned» av løse-penge hackere som krevd løsepenger for å låse opp disse filene. Våre mest kritiske data knyttet til lydbøker, regnskap og medlemsdatabase var heldigvis plassert utenfor huset og lå ikke på våre servere. Heller ikke nye dokumenter ble rammet. Men mye historisk materiale, diverse originaler av lydbøker og hele regnskapssystemet forsvant. Politi og forsikringsselskap frarådet oss på det sterkeste fra å betale ut løsepenger da det erfaringsmessig ikke låses opp, men at hackerne bare ville kreve mer penger. Mest kritisk for oss var at vår lydbokproduksjon måtte lukkes helt ned på grunn av våre tette digitale bånd til Nasjonalbiblioteket. Vi fikk ikke lov til å sende over eller ha digital kontakt med dem på to uker, da de fryktet at viruset skulle spre seg. I ettertid ser vi at skadene av angrepet var mindre enn først ventet.

Salmebok for alle

Solveig Marie Oma har vært engasjert som prosjektleder for «Salmebok for alle» også i 2023. Prosjektet har en helhetlig og bred tilnærming der en søker å løse flere utfordringer rundt tilrettelegging av ny salmebok. Innholdet må kunne gjøres tilgjengelig både i punkt, storskrift, på papir, digitalt via nett eller app, og som opplest/lyttesalmebok. Vi har foreløpig laget en e-salmebok som kan lånes hos NLB.

I 2023 har det særlig vært jobbet med finansiering og støtte til prosjektet. Kirkemøtet 2023 gjorde konkrete vedtak om funksjonshemmedes rett til å utøve sin tro. KABB har jobbet aktivt for at salmeboken må bli en av tingene som må på plass dersom en skal lykkes med det. Kirkerådet har høsten 2023 lagt inn ny Salmebok som en del av sin handlingsplan for å gjøre kirken mer tilgjengelig og vil gi et større tilskudd.

Solveig Marie Oma har opparbeidet seg en referansegruppe bestående av synshemmede og personer med dysleksi/lesevansker. Det er også etablert god

kontakt med sentrale personer i Eide forlag, som står bak utgivelsen av Salmeboken. Prosjektet har også svært god dialog med Kirkerådet. Målet i 2024 er å få ut nok midler til å starte opp en konkret produksjon av tilrettelagt salmebok og å utrede videre ulike løsninger for utvikling og drift av løsningene.

Innlesning av Det gamle testamentet på nord-samisk

Hele Det nye testamentet og deler av Det gamle testamentet ble ferdig innspilt på nordsamisk i 2021. I 2022 har vi jobbet videre med del to av Det gamle testamentet og i 2023 ble prosjektet fullført. Produksjonen er fullfinansiert av Det norske bibelselskap. KABB har stått ansvarlig for ledelsen av prosjektet.

Innspillingene er gjort i Norsk Lydstudio i Mjøndalen. I samarbeid med flinke folk der har vi utviklet praktiske og effektive måter å få innlesningen på plass. Produksjonen foregikk med språkkonsulenter på video fra Kautokeino, teknikker som legger Daisy-koding direkte inn i opptaket som har blitt lest inn av Anne Magga Wigelius og Magne Ove Varsi.

5. Informasjon og innsamling

KABB driver et aktivt informasjons-, innsamlings og påvirkningsarbeid. Dette bidrar til større innsikt og forståelse for syns- og lesehemmedes ulike behov for tilrettelegging.

- KABB har egne hjemmesider på www.kabb.no.
- KABB er aktiv på sosiale medier som Facebook og Instagram. Vi har 2881 følgere på Facebook. I 2022 hadde vi 2758.
- Vi annonserer fast i Synspunkt fra Norges Blindforbund og Mestring fra Dysleksi Norge. Her forteller vi om våre tjenester og tilbud.
- Giver og medlemssystemet Cornerstone gir oss god oversikt over løpende innsamlingsaksjoner og inntekter fra disse, og brukes til å sende takkebrev og meldinger. Systemet brukes også for å rapportere om skattefritak for gaver. I 2023 ble det gitt skattefritak for gaver for 901 584 kroner.
- Vi har tatt i bruk VIPPS og digitale betalingsløsninger. Folk som ønsker å bli givere kan gjøre det via registrering med blant annet VIPPs på nettsidene våre.
- I 2023 avsluttet vi foreløpig samarbeidet med KNIF Fundraising. KABB har hatt stor nytte av råd og veiledning fra KNIF. Dette har gitt oss bedre takkerutiner, mer effektivt innsamlingsarbeid, høyere kvalitet på innsamlingsmateriellet vårt, økt bevissthet og kunnskap om våre givere, mer kunnskap og kompetanse om fundraising.
- I 2023 utviklet og produserte vi informasjonsbladet «Berørt» som formidler inspirasjon og informasjon om og fra KABBs arbeid. Bladet skal formidle kunnskap og nyheter på en engasjert og enkel måte. Første utgave kom ut i

2024. Bladet er tilrettelagt i stor skrift, i lydutgave med QR koder, som e-pub og kan leses med skjermleser. Vi håper også å trykke utgaver av bladet i trykt punktskrift fremover. Bladet kommer ut en til to ganger pr år.

- I 2023 kuttet vi ut pakking av giverbrev på KABBhuset. Våre trofaste, frivillige pakkere har blitt eldre, og kapasiteten var ikke lenger den samme. Ansatte brukte stadig mer tid på å få tak i pakkere og KABBansatte måtte bruke arbeidstid til å pakke det som de frivillige ikke rakk. KABB har derfor gått over til å sende ut giverbrev via effektive distribusjonsfirmaer som trykker, pakker og sender ut for oss.

Inntekter fra gaver.

Det sendes ut seks aksjonsbrev med oppmuntring om å gi en gave via giroinnbetaling eller VIPPs. Brevene sendes ut til 1200 – 1600 personer.

Inntekter gaver utvikling:

2017: 486.000

2019: 422.000

2021: 406.000

2022: 463.000

2023: 573.000

2023 var et «jubileumsår», vi tror det slo positivt ut og gav oss en vekst, den var prosentvis størst blant KABBbrukere og medlemmer.

Inntekt faste givere utvikling

2017: 763.000

2019: 755.000

2021: 820.000

2022: 852.000

2023: 873.000

Vi økte innsatsen i 2022 og 2023 for å heve fastbeløpet, og få noen av de som ikke gir fast til å bli faste givere. Det er om lag 275 faste givere.

Ofringer - gaver fra kirker og menigheter, utvikling

2020: 125.000

2021: 121.000

2022: 264.000

2023: 234.000

6. Regnskap 2023

Regnskapet for 2023 viser et driftsresultat på 1.496.345 kroner.

Inntektene ble på 10.094.492 kroner, utgiftene ble på 11.590.737 kroner

Årsresultatet for 2023 gir da et negativt underskudd på -1.338.873 kroner etter at vi har lagt til renter fra bankkontoene våre og litt aksjeutbytte.

Budsjett for 2023 var på 11.014.000 kr i inntekter og 11.093.035 kr for utgifter.

Sammenligner vi med regnskap for 2022 så kan vi i hovedtrekk se følgende tendenser:

- Salgsinntektene gikk ned i 2023 fordi oppdragene vi gjorde fra eksterne kunder ble mindre og vi avsluttet innlesningen av samisk bibel som vi startet på i 2021, og fikk ikke gjennomført alle prosjekter vi hadde planlagt.
- Offentlig støtte, fonds og legater økte med 1.260.077 kroner fra 2022 til 2023. Prosjekter som vi ikke klarer å avslutte et år må overføres til neste. Det ble overført støtte til «Kortreist» prosjektet, synstolking og salmebokmidler. I tillegg økte den økonomiske støtten fra Nasjonalbiblioteket, Kirkerådet og refusjon av MVA kompensasjon.
- Vi fikk likevel lavere inntekter da vi ikke mottok noen arv i 2023. Gaveinntekter totalt i 2023 var på 1.778.375 kr, disse var på 3.831.033 i 2022 og inkluderte en stor arv. Testamentariske gaver har de siste fem årene gitt KABB en egenkapital til å bære dette underskuddet, men landsstyret vil likevel sette inn tiltak fremover. Egenkapital pr 31.12.2023 var på 3.918.124 kroner.
- Vi fikk også noen ekstra utgifter etter at vi ble utsatt for dataangrepet i mars 2023 til rekonstruksjon.
- Utgiftene til lønn for våre ansatte var på 5,3 millioner i 2023, mot 5,6 i 2022.

KABB sin økonomi har blitt reddet av arv flere ganger de siste årene. KABB hadde også et underskudd på nesten 800.000 kr i 2021, men gikk med overskudd på 1,5 millioner i 2020 grunnet arv.

7. Samarbeid

- KABB har fast representasjon i Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelse som ble etablert i 2023.
- KABB samarbeider tett med Den norske kirke gjennom faste kontaktpersoner i Kirkerådet, på bispedømmeplan og lokale menigheter, og gir råd og veiledning i saker som angår funksjonshemmede.
- KABB samarbeider tett med NLB (Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek) og Nasjonalbiblioteket om tilrettelegging, produksjon og utlån av tilrettelagt litteratur, aviser, blader, podkast og annet tilrettelagt innhold.
- KABB samarbeider med Norges Blindeforbund, Dysleksi Norge og flere interesseorganisasjoner for funksjonshemmede.
- KABB samarbeider med mange ulike kristne organisasjoner og kirkesamfunn ved at vi tilrettelegger deres blader etc. for syns- og lesehemmede. Vi samarbeider også med avisene Dagen og Vårt Land om å produsere og distribuere deres dagsaviser i tilrettelagte utgaver.
- KABB er høringsorgan i ulike saker som angår funksjonshemmedes rettigheter innen kirke og samfunn.
- KABB samarbeider med Den katolske kirke om innlesning av deres hovedorganer.
- KABB samarbeider tett med en rekke kristne forlag om å tilrettelegge kristen litteratur og låne ut gjennom Nasjonalbibliotekets tilrettelagte bibliotek.
- KABB er i dialog med Vake - kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep og Norges Kristne Råd om tettere samarbeid.
- KABB er medlem av K-Stud, Menneskeverd, Frivillighet Norge og frivillighetsregisteret, KA (Kirkelig Arbeidsgiverforening)
- KABB samarbeider og søker støtte hos stiftelsen Dam, Foreningen for synshemmede for å finansiere ulike prosjekter som tjener våre medlemmer og brukere til gode.

KABB mottar støtte fra flere departement/direktorat til ulike oppgaver som KABB gjør:

- Tilskudd fra Kulturdepartementet via Nasjonalbiblioteket til drift av biblioteket til KABB.
- KABB mottar tilskudd, som forvaltes av Bufdir, til organisasjoner som arbeider med mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Internasjonalt samarbeid

- KABB samarbeider med sine søsterorganisasjoner i Sverige og Danmark; «Syskonbandet» og «KABB Kristelig Arbejde Blant Blinde» Sommeren 2023

var organisasjonene invitert til å sende deltakere til tilrettelagt pilegrimsvandring. Syskonbandet sendte fire deltakere.

- Samarbeidet er i utvikling, og organisasjonene ser at de kan dra mer nytte av hverandre, også interessepolitisk.

Misjonsprosjekt

KABB samarbeider om et misjons- og bistandsprosjekt med sin svenske søsterorganisasjon Syskonbandet. Prosjektet bidra med støtte til arbeid blant synshemmede i Etiopia, Tanzania og Kongo.

KABB har forpliktet seg til å bidra med 25.000 kroner i årlig støtte til prosjektet, inntil videre. Midlene skal primært hentes inn gjennom gaver og ulike aktiviteter sammen med syns- og lesehemmede brukere.

8. Organisasjon

Landsstyret

Landsstyret for KABB i 2023 har bestått av:

Leder: Mette Lilleeng

Nestleder: Hege Norset Blichfeldt

Faste styremedlemmer:

Heidi A. Madsen, Frank Grimstad, Sidsel Bredvei og Heidi Vestbye (tillitsvalgt fra KABBs ansatte)

Varamedlemmer:

Første varamedlem: Marianne Schill Reinsnes, møter fast

Andre og tredje varamedlemmer: Finn Tore Eivik og Jon Ivar Dypedal

Vara tillitsvalgt: Hilde Løwén Grumstad

Landsstyrets arbeid i perioden:

Møter:

03.-04. mars: To dagers styremøte på Smakfulle Rom på Sørumsand.

22. juni: Videomøte på Zoom

17. august: Videomøte på Zoom

20.-22. oktober: To dagers møte på Reenskaug Hotel i Drøbak

15. november : Informasjonsmøte på Zoom

14. Desember: Styremøte i Kirkens hus i Oslo

Saker i landsstyret:

Landsstyret har behandlet 58 saker i løpet av 2023.

Landsstyret har brukt mye tid på å følge opp strategiplanen 2022 – 2025. Styret har hatt mange store og krevende saker knyttet til:

- salg av eiendommen Skogveien 22, «KABBhuset».
- salg av eiendommen «Casa Montana» i Spania.
- endringer i organisasjonens bemanning som følge av bruk av ny teknologi organisasjonens valg om å prioritere sin kjernevirksomhet.

Landsstyret for perioden 2019 - 2022 vedtok på vegne av organisasjonen at KABB skal selge sin eiendom og flytte all sin virksomhet til Oslo. Det sittende landsstyret har videreført vedtakene, som er i tråd med strategiplanen, og jobbet med salg og flytting.

KABB skal:

- bli mer tilgjengelig for medlemmer og brukere av våre tjenester og tilbud.
- samarbeide tettere med viktige samarbeidspartnere og fagmiljøer.
- styrke organisasjonens kompetanse og kunnskapsgrunnlag innen synstap og leseutfordringer.
- oppnå bedre representasjon og tilstedeværelse i politiske og kirkelige institusjoner.

Salg av eiendommene skal gi sikkerhet og rom for å videreutvikle KABBs tilbud og tjenester.

Styret har signert leieavtaler Clemens Eiendom om lokaler i det nåværende Kirkens Hus og fremtidig leieavtale i «Nye Kirkens Hus» som skal bygges ved Oslo Hospital. KABB får kontorer, møte- og kursfasiliteter sammen med viktige kirkelige råd og organer.

Landsstyret har, sammen med generalsekretær, gjennomgått alle sider av virksomheten og vedtatt at KABB ikke lenger skal utføre leiekopiering og produksjon for andre eksterne kunder som ikke ligger under KABB sin formålsparagraf. Oppdragene blir færre i takt med at CD-behovet synker. Landsstyret ønsker å at KABB skal bruke mer krefter på det som er kjerneoppgavene våre:

- Utvikling og drift av tilrettelagt bibliotek i samarbeid med Nasjonalbiblioteket og NLB. Sikre et godt tilrettelagt litteratur og informasjonstilbud i alle relevante formater.

- Gi tilbud om tilrettelagte kurs, leirer og arrangementer for synshemmede og personer med leseutfordringer. Arrangementene kan være både landsdekkende og lokale.
- Gi råd og veiledning til Den norske kirke, andre kristne kirkesamfunn og kristne organisasjoner om funksjonshemmedes rett til å utøve sin tro og delta i fellesskap med andre.
- Hjelp våre medlemmer til å komme i kontakt med og være en del av sin lokale menighet
- Støtte og utvikle våre lokale foreninger.
- Utvikle og styrke diakonien i KABB, gjennom å tilby samtaler, jobbe med funksjonshemmingsteologi og mot uheldig helbredelsespraksis, utvikle og tilby kurs, digitale og fysiske samlinger.

Landsstyret ansatte høsten 2023 en person i 60 prosent stilling for å jobbe spesielt med oppfølging og utvikling av våre tre lokale foreninger. Bakgrunn for å styrke denne delen av KABB er fordi KABB trenger å ha lokal tilstedeværelse og gi tilbud om ulike samlinger og aktiviteter. Stillingen jobber spesielt med oppfølging av lokale styrer, søknader og finansiering, markedsføring og informasjon om foreningenes tilbud og aktiviteter.

Landsstyret har også jobbet med:

- handlingsplaner med utgangspunkt i strategiperioden vi er inne i
- årsbudsjett og årsregnskap for KABB og KABB produksjon AS.
- budsjett for 2023
- årsmøte i foreningen Midtun
- oppfølging og rapport om medlemstall

Lokalforeninger

Det er tre lokalforeninger tilknyttet KABB: Oslo og omegn forening av KABB, Agder forening av KABB og Stavanger og Rogaland forening av KABB. Alle foreningene har arrangert jevnlig medlemsmøter.

Det er økende og nyskapende aktivitet i foreningene. Flere har invitert til tilrettelagte kulturarrangementer. Det DAM-finansierte prosjektet «KABB-kortreist» har bidratt med forestillingen «Mitt Narnia» som har blitt vist som et tilbud i foreningene og i Sandefjord, Bergen og Trondheim.

Agder forening av KABB etablerte et helt nytt kulturtilbud. Med støtte fra KABB og lokale sponsorer inviterte de til «Synstolket og sanselig» tre ganger i Kristiansand Domkirke. Det var Wolfgang Plagge, Ulf Nilsen og Georg Reiss, og Narnia

forestillingen med Hege Finnset Eidseter og Kurt Ove Mæland som gav kunstneriske bidrag. Arrangementene var unike og samlet over 200 publikummere.

Oslo og omegn forening av KABB inviterte blant annet sine medlemmer på «Låvesang» hos synshemmede Gunnar Ajer i Lunde i Telemark. Turen gikk med buss og var populær.

Alle styremedlemmer i foreningene og andre interesserte ble invitert til workshop og organisasjonskurs i Drammen i juni 2023. Her ble det delt erfaringer og kurset i organisasjonsarbeid. Etter denne samlingen ble det også mer aktivitet i Stavanger og Rogaland forening av KABB.

Alle foreningene har gjennomført årsmøter med valg i 2023.

Like før jul gikk leder i Rogaland og Stavanger forening av KABB brått bort. Wenche Torkelsen har gjort en stor innsats for KABB og ledet foreningen i over 30 år.

9. Personale

KABB hadde 11 ansatte pr. 31.12. 2023. Tre av disse har mindre stillinger eller er i engasjementer og har begrensede kontrakter.

Av disse var Frank Tangen, Kurt Ove Mæland og Solveig Marie Oma ansatt i engasjementer i 2023.

Ansatte i KABB pr 31.12.2023

Organisasjonsdiakon Hilde Løwén Grumstad (80 %)

Organisasjonsrådgiver Kari Undeland (60 %)

Bibliotekar og bibliotekleder Heidi Krusinski Vestbye (100%)

Administrasjonsleder Inger Slang (100%)

Teknisk driftssekretær Kjetil Hærås (100%)

Kontor- og administrasjonssekretær Heidi K. Engsvik Stomberg (80 %)

Vaskehjelp Elzbieta Milowska (25 %)

Rådgiver Frank Tangen (50 %)

Journalist og podkastvert Kurt Ove Mæland (40 %)

Prosjektleder Solveig Marie Oma (inntil 40 %)

Generalsekretær Øyvind Woie (100%)

KABB har kontakt med flere innlesere som tar på seg ulike oppdrag.

KABB har benyttet seg av både innleid og frivillig hjelp til pakking og utsendelse av innsamling og informasjonsmateriell.

Vi har også utviklet kontakt med flere frivillige som er med som ledsagere og ledere på arrangementer.

Oslo 02.09 2024

Øyvind Woie, generalsekretær